

Közösségek a helyi identitás és a közjó szolgálatában

Gondolatok egy szakmai műhelynap alkalmából

Dr. Veres Zoltán, Komárom-Esztergom megye önkormányzatának jegyzője és hivatalvezetője a 2018. február 14-én Tatabányán megrendezett megyei szakmai műhelynapon tartott előadást „Cselekvő közösségek a helyi identitás és a közjó szolgálatában” címmel, amelyben az összefogás, a tervezés, a közösségépítés alapvető kapcsolataira hívta fel a figyelmet.

Talán sokan nem is gondolnak bele, milyen fontos alkalom, lehetőség ez a szakmai nap! Miért is mondom ezt? Ennek megvilágításához az alábbi, részben a pályázati felhívások elnevezésében is szereplő fogalmakat hívom segítségül: közösség és identitás. Emellett van egy harmadik kifejezés, ami az elnevezésekben nem szerepel, mégis talán a legfontosabb: a közjó. Noha e fogalmak jelentése sokak számára talán evidenciának tűnhet, gazdag jelentéstartalmuk részletes

megvitatására egy nap nem lenne elegendő.

Talán érezzük, hogy ezek társadalomszervezésünk alapvető építőkövei, így mind az állam, mind az önkormányzatok, mind polgáraink számára fontos, mit gondolunk ezekről. A következőkben röviden megkísérlem ezek sajátos összefüggésrendszerét megvilágítani.

*„A közösségről való tudás – a közösségi munka szempontjából – akkor igazán értékes, ha használják is, mégpedig arra, hogy elősegítsék a közjóért való cselekvést” – olvashatjuk e mottónak is beillő gondolatot a *Közösségfejlesztés módszertani útmutatójában*.¹*

1. A közjó

A közjó, a közösség java, olyan célkitűzés, melyért a közösség minden tagjának tennie kell. *De mit is értünk ez alatt?* Bár konkrét jelentéstartalma sok esetben

nehezen megállapítható – ezt jelzi, hogy maga az útmutató sem vállalkozott e fogalom egzakt definíciójának megalkotására – néhány lényegi elemmel érzékeltethető a közjó jelentése. A Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program ennek kapcsán az alábbi összetevőket emeli ki:

„1) az állam jogszerű és méltányos egyensúlyt teremt a számtalan érdek és igény között, e célból igényérvényesítést tesz lehetővé, és védelmet nyújt;

2) az állam kellő felelősséggel jár el az örökölt természeti és kulturális javak védelme, továbbörökítése érdekében;

3) az állam egyetlen önérdeke, hogy az előző két közjó elem érvényesítésére minden körülmények között és hatékonyan képes legyen, azaz megteremti a hatékony joguralmat, ennek részeként az intézményi működést, az egyéni és közösségi jogok tiszteletben tartását és számon kérhetőségét.”²

¹ Arapovics Mária - Vercseg Ilona (szerk.): *Közösségfejlesztés módszertani útmutató*. SZNM MOKK – NMI – OSZK, Budapest, 2017. 26. o. A továbbiakban: *Útmutató*.

² Magyar Zoltán *Közigazgatás-fejlesztési Program (MP 12.0)*, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 2012. 6. o.

A közjó a Katolikus Egyház társadalmi tanításának is régtől fogva fontos eleme. Ez a tanítás pedig azt emeli ki, hogy a közjó társadalmi, közösségi termék, amelynek biztosításában az államnak bár kitüntetett szerepe van, de nem az hozza létre: a közjó ugyanis „a társadalom által saját tagjainak nyújtott segítség alapvető életfeladataik teljesítéséhez (tehát társadalmi teljesítés és nem az egyéni javak és sikerek összessége).”³

személyre. Az emberi személynek ugyanis lényege szerint közösségi természete van, kapcsolatok hálózatában él és fejezi ki önmagát.⁴ Ahogy az útmutató tömören megfogalmazza, a közösség: létfeltétel.

3. Identitás

A helyi közösség tagjainak önmagukról, mint közösségről alkotott képe (önmeghatározása) a he-

kicsi – több szempontból is széttagolt. Sokszor a múltból eredő társadalmi konfliktusok napjainkban is meghatározzák a gazdasági, kulturális, emberi kapcsolatokat, gátjai az együttműködéseknek, együttgondolkodásnak, a mindenki számára vonzó megyekép kialakításának. A megyei kötődés kialakításához, megerősítéséhez az szükséges, hogy az itt lakók valamiért a magukénak érezzék az egész megyét, és ne csak a szűken

A közjó megvalósítása tehát egyéni és közösségi cselekvést igényel. De mit is jelent a közösség?

2. Közösség

A közösség nem egyedek egyszerű és esetleges, számszerű meg sokszorozódása (ez különbözteti meg a tömegtől). A közösséget tagjainak szabad elhatározása hozza létre: elfogadnak egy szabályrendszert, amely kötelező minden

lyi identitás, „mely a tagok között folyamatosan zajló párbeszéd, a közös cselekvés és a közös értékek felfedezése révén jön létre.”⁵

*

A fenti fogalmak exponálása után gyakorlatiasabb szempontokra irányítva figyelmünket megállapítható, hogy az identitás erősítése megyénkben több szempontból is fontos kérdés:

Komárom-Esztergom megye – annak ellenére, hogy területe

vett lokálpatriotizmus alakuljon ki bennük. Ennek eléréséhez meg kell találni azokat a történelmi, természeti, kulturális, gazdasági múltunkból eredő és emocionális értékeket, amelyek alkalmasak arra, hogy felépítsenek és megerősítsenek egy városi, térségi, megyei brandet, közösséget. Kiemelt cél a Területi Operatív Programból megvalósult fejlesztések közösségi befogadásának erősítése, a helyi adottságokra, hagyományokra épülő közösségépítés, új tematiká-

³ Magyar Katolikus Lexikon online változat. Elérhető: <http://lexikon.katolikus.hu/K/k%C3%B6zj%C3%B3.html>

⁴ <http://lexikon.katolikus.hu/K/k%C3%B6zj%C3%B6ss%C3%A9g.html>

⁵ Útmutató 103. o.

jú, színes programok szervezése, a helyi és megyei értékek feltárása, megőrzése és átadása, az önkéntesség és a társadalmi szerepvállalás erősítése, a szomszéd térségek, a város és vidék együttműködése. További kiemelt cél a fiatalok és az aktív székporúak minél szélesebb körű aktivizálása, bevonása.⁶

E célok megvalósítása érdekében alapvető jelentősége van a kommunikációnak. Ezért a megyei lapban tematikus települési oldalakon mutatjuk be a TOP (Terület- és Településfejlesztési Operatív Program) forrásokból megvalósult/tervezett fejlesztéseket, illetve a megyei értéktárba felvett új értékekről is rendszeresen tudósít az újság. Emellett a világháló adta lehetőségeket is igyekszünk kihasználni, és a személyes kapcsolatokra is nagy hangsúlyt helyezünk. Ezért rengeteg meghívásnak teszünk eleget, ahol lehetőségünk van az eredmények megismertetésére, de az igények, visszajelzések befogadására is. Értékeink népszerűsítését nagyban

segítik a Földművelésügyi Minisztérium pályázata; ezek már eddig is lehetőséget adtak többek között honlapfejlesztésre, eszközbeszerzésre, rendezvények megtartására és egy nagyszabású, megyei vetélkedő lebonyolításra is, melyen a megye általános és középiskoláisi mérték össze tudásukat több fordulóban. Középiskolás csapatunk az országos fordulóban is jól szerepelt, II. helyezést ért el.⁷

Ami a további pályázati lehetőségeket illeti, közösségépítésre, identitásfejlesztésre hét közösség

nyújtott be pályázatot a megyéből 2016 őszén. A döntés remélhetőleg rövidesen megszületik. Megyei szinten is folyik egy projekt-előkészítés, amely építkezni szeretne néhány témában, a helyi projektekre fókuszálva. A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat 100 millió Ft összegű dedikált forrás keret biztosításával a megyei identitás erősítését és a megye különböző térségi közösségeinek összekapcsolását előtérbe helyező, több tématerületre fókuszáló, megvalósítandó programokkal és akciókkal kívánja elérni, hogy kialakuljon az a belső egység, amely, ha a megyehatáron kívül is érezhetővé válik, az „egynapos megye” képet is megváltoztathatja, komoly lökést adva megyénk turizmusának...⁸

*

Kívánom, hogy ezek a gondolatok – termékeny talajba hullva – minél több hasznos ötletet teremjenek, és azokat minél szélesebb kör bevonásával tudják felhasználni a közjó, a helyi és megyei identitás erősítésére!

DR. VERES ZOLTÁN – A győri Apor Vilmos Katolikus Iskolaközpont diákjaként érettségizett. 2009-ben jogászként diplomázott a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán. 2010-ben felvételt nyert az Egyetem Jog- és Államtudományi Doktori Iskolájába, ahol 2013-ben PhD abszolutóriumot szerzett. 2010-től az óraadó tanárként pénzügyi jogot oktat az egyetemen. 2014-ben tett jogi szakvizsgát, 2015-ben pedig pénzügyi-számviteli ügyintéző OKJ-s vizsgát tett. 2008-2013 között gyakornokként, majd ügyvédjelöltként dolgozott Budapesten a Dr. Glatz Ferenc Ügyvédi Irodában. Eközben elvégezte a Budapesti Ügyvédi Kamara „Ügyvédiskoláját.” 2013. októberétől a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzati Hivatalnál dolgozik különböző beosztásokban, 2016 januárjától jegyzőként. Eddig több mint 25 publikációja jelent meg különböző szakmai folyóiratokban, kiadványokban. Német nyelvből felsőfokú, angolból középfokú nyelvvizsgával rendelkezik. Tagja a Magyar Jogászegylet Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen működő Ius Naturale Kutatócsoportnak.

6 Petrikné Molnár Erika, a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzati Hivatal területfejlesztési tanácsadójának gondolatai alapján.

7 További részletek a vetélkedőről a Komárom-Esztergom Megyei Értéktár közösségi oldalán: <https://www.facebook.com/kemertektar/posts/408676849505255:0> és <https://www.facebook.com/kemertektar/posts/422821458090794:0>

8 Petrikné Molnár Erika információi alapján.